

NOTAT

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Anbefalinger fra Minitrepart for målrettet styrket beskyttelse af husdyr fra ulveangreb og for enkel forvaltning

Minister for grøn trepart Jeppe Bruus annoncerede den 28. april 2025, i forbindelse med Ulvehandlingsplanen, at der nedsættes en minitrepart for målrettet styrket beskyttelse af husdyr fra ulveangreb og for enkel forvaltning.

Minitreparten skal ultimo juni 2025 fremsætte anbefalinger til ministeren. Jævnfør *Kommissorium for minitrepart for målrettet styrket beskyttelse af husdyr fra ulveangreb og for enkel forvaltning*, skal minitreparten komme med anbefalinger til en konkret forvaltningsmæssig praksis og tilskudsmodel for ulvesikrede hegn, der er håndterbar for husdyrholdere, administrativt enkel, og som samtidig giver en tilfredsstillende sikkerhed for, at hegnene er i stand til at afværge angreb fra ulve.

Anbefalingerne er bygget op som et produktkatalog med udgangspunkt i de i kommissoriet angivne hensyn, som skal inddrages i arbejdet med de konkrete anbefalinger. Vi anser følgende for tværgående hensyn: det at sikre, at ulv ikke kan passere hegnet (pkt. 4 i kommissoriet), at skabe klare retningslinjer for husdyravlere (og myndigheder), så det er nemt og enkelt (pkt. 3 i kommissoriet) og at de konkrete forslag skal være i overensstemmelse med EU- og national lovgivning (pkt. 7 i kommissoriet).

Nærværende produktkatalog er udarbejdet med inddragelse af minitrepartens medlemmer og deres indspil. Med tanke på minitrepartens relativt korte tidsfrist må det forventes, at nogle af parternes indspil kan udbygges og medtages som overvejelser i det fremtidige arbejde med forvaltning af ulv i Danmark efter minitrepartens afslutning ultimo juni 2025. På den baggrund afsluttes nærværende dokument med et afsnit indeholdende yderligere indspil fra minitrepartens deltagere til brug for det fremtidige politisk arbejde.

Forslagene, som er fremkommet pba. arbejdet i minitreparten, bygger videre på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter SGAV) gældende ordning for tilskud til ulvesikring af hegn, herunder at hegnsordningen gælder husdyrholdere i Jylland. Kriterierne for hegn mv. er udviklet mhp. tilskudsordningen og er ikke nødvendigvis identisk med de kriterier, som anvendes ifm. vurdering af problemulv.

Der er et ønske om, at ulvekonsulenterne i højere grad får en vejledende funktion. Dette gælder både i forbindelse med opsætning af hegn til beskyttelse mod ulve og ved vurdering af angreb på husdyr. En sådan udvidet rolle vil være i tråd med principperne i Vildtforvaltningsrådets forslag til en adaptiv forvaltningsplan. Ulvekonsulenten kan blandt andet bidrage med vejledning om ulvesikrede hegn og andre afværgetiltag og beskyttelsesmetoder baseret på erfaringer fra lignende områder. Indtil det for husdyrholderen har været muligt at opsætte ulvesikrede hegn, opfordres der til, at der benyttes midlertidige afværgeforanstaltninger, herunder minebånd samt evt. udstyr fra ulvetrailer. Ulvekonsulenterne kan bistå med vejledning herom.

Minitreparten følger en adaptiv tilgang. Arbejdet i minitreparten ønskes evalueret i efteråret 2026 mhp. på vurdering af virkning og effekt af forslagene (herunder inddragelse af data fra ulveangreb i den forløbende periode), udvikling i ulvebestanden samt en forventelig fortsat udvikling af ulvesikrede hegn. I overensstemmelse hermed orienteres minitrepartens medlemmer, såfremt der opstår nye muligheder for ulvesikring f.eks. nyt hegnsudstyr og materiale, som muliggør en udvidelse af hegnsordning herunder definitionen af hegnsmodellerne, eller der af andre grunde måtte blive behov for at revidere ordningen.

Minitrepartens forslag er disponeret efter de tre overordnede temaer 1) Hegn 2) Vedligehold og 3) Kompensation, og med inddragelse af hensynene, som fremgår af kommissoriet. Forslagene skal ses i sammenhæng med national lovgivning og EU-regulering.

Hegn (pkt. 1 og 2 i kommissoriet)

Det har siden 2017 været muligt for husdyrholdere i Jylland at søge om tilskud til ulvesikring af hegn inden for udpegede ulvezoner. Med udgangspunkt i erfaringer fra vores nabolande samt faglige notater fra det svenske Vildtskadecenter har SGAV tidligere defineret 3 modeller af ulvesikrede hegn (bilag 1). Elektriske hegn vil i langt de fleste tilfælde være den mest effektive beskyttelse mod ulveangreb. Derfor har tilskuddet været målrettet mod at forstærke konventionelle hegn med ekstra strømførende tråde. Hegnsmodel 3 bliver afprøvet på forsøgsbasis og er planlagt evalueret ultimo 2025. Model 3 blev defineret med udgangspunkt i det opsætningsmateriale, som de professionelle fåreavlere havde i forvejen på tidspunktet for ikrafttrædelsen af hegnsmodellen. Jævnfør data for ulveangreb bag forsøgt ulvesikrede hegn fremgår det, at særligt model 3 er udfordrende at opsætte, så det opfylder kravene.

Primo 2024 blev tilskudsordningen udvidet, så det blev muligt for husdyrholdere i hele Jylland at søge om tilskud til ulvesikring af hegn. På forsøgsbasis blev det desuden muligt for husdyrholdere, som har haft ulveangreb på større husdyr, at søge om tilskud til ulvesikring.

I forbindelse med at det blev muligt for husdyrholdere i hele Jylland at søge om tilskud til ulvesikring af hegn, fastsatte SGAV et prioriteringssystem efter hhv. tidligere dokumenterede angreb og nærhed til ulveterritorier, således at midlerne, afsættes i de områder, hvor risikoen for ulveangreb er størst i tilfælde af, at der i en ansøgningsrunde bliver søgt for mere, end styrelsen kan imødekomme., Derudover fastsatte styrelsen et loft på 100.000 kr. pr. ansøger pr. ansøgningsrunde til mobile

hegn, således at der ikke forekommer fuldt afløb for puljen til få husdyrholdere.

Styrelsen definerede i forbindelse med udvidelsen af tilskudsordningen en akutordning, således at husdyrholdere med akut behov for at etablere afværgeforanstaltninger i form af ulvesikring af hegn har mulighed for at søge mellem to ansøgningsrunder (herunder min. to angreb på husdyr inden for et år fra ansøgningstidspunktet).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gældende tilskudssatser er målrettet at dække de omkostninger, som er forbundet med ulvesikring af eksisterende hegn eller merprisen ved nye hegn, dog maksimalt 20 kr./meter (bilag 3). SGAV yder desuden et tilskud til spændingsgiver samt hegnsalarm. Det er minitrepertens anbefaling, at der anvendes hegnsalarmer, hvor relevant.

Det er fortsat et ønske fra husdyrrepræsentanterne, at satserne til ulvesikring skal fastsættes på et niveau, hvor husdyrholder holdes omkostningsfri, og at de fulde omkostninger derfor også afspejles i nærværende dokument – se bilag 3. Der er dog enighed i minitreperten om, at gruppens arbejde primært består i at komme med konkrete forslag til satser til tilskud til ulvesikring samt tilskud til vedligeholdelse, indenfor den nuværende økonomiske ramme, som det fremgår af minitrepertens kommissorium. Der er derfor i minitreperten en accept af, at det ikke er muligt at imødekomme husdyrholderenes ønske om, at de holdes omkostningsfrie i den beskrevne ordning.

Jævnfør kommissoriet for minitreperten har minitreperten til opgave at komme med konkrete forslag, som bl.a. håndterer hensynet om:

- Kriterier for hegn, som er muligt at etablere og vedligeholde for husdyrholderen i praksis
- Kriterier for hegn, som er administrerbare og simple for styrelsen at kontrollere

Minitrepertens anbefalinger jf. nedenstående er inddelt i følgende temaer:

- 1) Anbefalinger om tilskud til faste hegn efter model 1a, 1b og 2
- 2) Anbefalinger om tilskud til mobile hegn efter model 1a og 3
- 3) Prioriteringskriterier
- 4) Yderligere anbefalinger vedr. hegn

Nedenstående er udtryk for minitrepertens anbefalinger. Der vil blive udarbejdet endelige kravspecifikationer for den fremadrettede tilskudsordning af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

1) Anbefalinger om tilskud til ulvesikring af faste hegn efter model 1a, 1b og 2

Det er minitrepertens anbefaling, at tilskudssatser til ulvesikring af hegn fastsættes efter faste grundsatser inkl. drift og vedligehold af hegn, og at satserne inddeles efter sværhedsgraden for opsætningen af hegn jf. tabel 1.

Tabel 1 angiver konkrete forslag til tilskudssatser, fremkommet pba. af arbejdet i minitrepert og det opnåede kompromis mellem minitrepertens medlemmer. En fuldstændig omkostningsdækning jf. husdyrrepræsentanternes indspil fremgår af bilag 3.

Tabel 1: Minitrepertens anbefalinger for tilskudssatser til ulvesikring og vedligehold af faste hegn efter model 1a, 1b og 2

Opsætning	Grundsats (kr./m)	Øvrigt tilskud (kr./m/5 år)	Total (kr./m)	Krav
Let	40	0	40	Hegnslinjen er overvejende flad og uden nævneværdige udfordringer ift. vedligehold.
Mellem	40	25	65	Mellemsats kan ansøges, når tre eller flere af følgende forhold er til stede på min 25 m strækning: • Lettere kuperet terræn med terrænstigninger på 5% til 10% • Ujævnt terræn og terræn med små ujævnheder, som kræver et øget forbrug af pæle, tråd o.a. for at sikre, at de foreskrevne afstandskrav mellem tråd og jordoverfladen overholdes. • Grøfter, vandløb, fugtige bløde områder o. lign., der besværliggør opsætning og vedligehold af hegn.

				• Bevoksning med træer, krat eller buske, som vanskeliggør ulvesikringen og skal ryddes inden sikringen kan udføres. • Opgradering af eksisterende hegn i højden • Opgradering af hjørnepæle i højden. • Opgradering af hjørnepæle til at modstå træk fra toptråden
Svær	40	50	90	Øvre sats kan udbetales, når to eller flere af følgende forhold er til stede på min 25 m strækning: • Stærkt kuperet terræn med terrænstigninger på mere end 10%. • Hegnslinjen afsluttes i vand ved sø eller større vandløb. • Der skal ske nedtagning af eksisterende hegn pga. bevoksning, skel eller andre forhold i forbindelse med sikringen, som nødvendiggør en flytning af hegnet ind mod foldens midte.

Da terræn kan variere meget over en hel hegnstrækning, er det minitreparters anbefaling, at der for det enkelte hegn søges om tilskud og vedligehold for delstrækninger af hegnet. Delstrækninger af hegnet, som udløser en højere tilskudssats end grundsatsen, skal måle mindst 25 meter i længden. Ansøger skal dokumentere sværhedsgraden af opsætning ved indsendelse af fotodokumentation.

Det er minitrepertens anbefaling, at model 2 justeres, således at minimumskravet til bredden på det vandretliggende hegn reduceres til 40 cm., og må intetsteds være under 35 cm. Det er et krav, at hegnet skal ligge fladt mod jorden og vil i kuperet terræn kunne medføre, at hegnet skal fæstnes med f.eks. jordanker el.lign, f.eks. større sten. Der indføres ikke krav om tilpasning af hegn, som tidligere har opfyldt kravene til hidtil eksisterende hegnskriterier. Der fastsættes krav om, at der mellem det lodretstående nethegn og strømførende tråd maksimalt må være 20 cm. Er nethegnet lavere end 90 cm, vil der derfor skulle trækkes en ekstra tråd for at leve op til kravet om, at øverste strømførende tråd på intet sted må være fæstnet på hegnspælen under 110 cm over jorden og må på intet sted mellem pælene være lavere end 105 cm over jorden. Kravet om en strømførende tråd maksimalt 90 cm over jorden bortfalder. Hegnsmodellen iværksættes som en forsøgsordning og evalueres i efteråret 2026.

Det er minitrepertens anbefaling, at den øverste strømførende tråd på intet sted må være fæstnet på hegnspælen under 110 cm over jorden. Mellem to hegnspæle skal den strømførende tråd være effektivt spændt op og skal som udgangspunkt være 110 cm over jorden og må på intet sted være lavere end 105 cm over jorden. Den nederste strømførende tråd skal som udgangspunkt være fæstnet på hegnspælen 20 cm over jorden og må på intet sted være fæstnet på hegnspælen over 25 cm over jorden. Mellem to hegnspæle skal den strømførende tråd som udgangspunkt være 20 cm over jorden, og må på intet sted være over 30 cm over jorden. Der indføres ikke krav om tilpasning af hegn, som tidligere har opfyldt kravene til hidtil eksisterende kriterier. Såfremt data systematisk viser, at de ændrede kravspecifikationer til hhv. den øvre og nedre hegnstråd er medvirkende til, at hegnet ikke holder ulv ude af indhegningen, revideres kravsspecifikationerne herefter. En sådan revision vil ske i dialog med minitrepertens medlemmer.

2) Anbefalinger om tilskud til ulvesikring af mobile hegn efter model 1a og 3

Det er minitrepertens anbefaling at tilskudssatsen for ulvesikring af mobile hegn efter model 1a og 3 fastsættes jf. tabel 2.

Tabel 2 angiver konkrete forslag til tilskudssatser, fremkommet pba. af arbejdet i minitreperten, og det opnåede kompromis mellem minitrepertens medlemmer. En fuldstændig omkostningsdækning jf. husdyrrepræsentanternes indspil fremgår af bilag 3.

Tabel 2: Minitrepertens anbefalinger til tilskudssatser til ulvesikring og vedligehold af mobile hegn efter model 1a, og 3

<i>Grundsats (kr./m)</i>	20
<i>Tilskud til vedligehold og drift i fem år (kr./m)</i>	35
<i>Total</i>	55

Det er minitrepertens anbefaling, at den øverste strømførende tråd på intet sted må være fæstnet på hegnspælen under 110 cm over jorden. Mellem to hegnspæle skal den strømførende tråd være effektivt spændt op og skal som udgangspunkt være 110 cm over jorden og må på intet sted være lavere end 105 cm over jorden. Den nederste strømførende tråd skal som udgangspunkt være fæstnet på hegnspælen 20 cm over jorden og må på intet sted være fæstnet på hegnspælen over 25 cm over jorden. Mellem to hegnspæle skal den strømførende tråd som udgangspunkt være 20 cm over jorden og må på intet sted være over 30 cm over jorden. Ved lavninger/huller i terræn kan der sættes ekstra hegnspæle for at undgå, at hegnet gaber mere end 30 cm. Der indføres ikke krav om tilpasning af hegn, som tidligere har opfyldt kravene til hidtil eksisterende kriterier. Såfremt data systematisk viser, at de ændrede kravspecifikationer til hhv. den øvre og nedre hegnstråd er medvirkende til, at hegnet ikke holder ulv ude af indhegningen, revideres kravsspecifikationerne herefter.

Det er minitrepertens anbefaling, at tilskudsloftet på 100.000 kr. pr. ansøger pr. ansøgningsrunde til mobile hegn bortfalder.

Det foreslås, at forsøgsordningen for hegnsmode 3 forlænges t.o.m. 2026 og evalueres ultimo 2026.

3) Prioriteringskriterier

Hvis de midler der ydes til ulvesikring af hegn, vedligehold mv., efter minitrepertens afslutning ikke er tilstrækkelige til at imødekomme alle ansøgninger prioriteres først og fremmest de områder, hvor risikoen for ulveangreb vurderes at være størst.

Såfremt der i en ansøgningsrunde søges om mere end styrelsen kan imødekomme, prioriteres ansøgninger ud fra prioriteringskriterierne for hhv. tidligere dokumenterede ulveangreb og ulveterritorier. Dernæst prioriteres ansøgningerne efter tilsagnsbeløb, der svarer til de midler, der er tilgængelig i den pågældende ansøgningsperiode.

4) Yderligere anbefalinger

Der er på baggrund af minitrepertens arbejde enighed om, at det er en forudsætning for at søge om tilskud til ulvesikring af hegn, at området effektivt kan sikres ved afværge for ulveangreb, herunder at alle sider af hegnet kan sikres efter gældende forskrifter.

Der er på baggrund af minitreperten enighed om, at der fastsættes tilskudssatser til ulvesikring af færste og klaplåger. Tilskudssatsen fastsættes i samarbejde ml. SGAV og husdyrrepræsentanterne.

For at forenkle behandlingen af tilskudsansøgninger og dermed nedbringe sagsbehandlingstiden, er minitreperten enige om at anbefale, at krav om indsendelse af tilbud bortfalder, og at tilskud til ulvesikring søges efter faste tilskudssatser til både opgradering og etablering af ulvesikrede hegn samt vedligehold for hhv. faste og mobile hegn. SGAV iværksætter straksudbetaling ifm. tilsagn om tilskud til ulvesikring af hegn og vedligehold heraf. Der stilles krav om, at ansøgere, som har fået tilsagn om tilskud, fremsender dokumentation for effektivering af ulvesikringen herunder faktura.

Der opsættes servicemål på baggrund af de erfaringer, som fremkommer på baggrund af tilskudsordningens ansøgningsrunde i efteråret 2025, herunder sagsbehandlingstid på ansøgningen om tilskud til ulvesikring samt sagsbehandlingstid på behandling af straksudbetalingen.

Det er minitrepertens anbefaling, at forsøgsordningen, der vedrører, at husdyrholdere, som har haft angreb på større husdyr, efter angreb kan søge om tilskud til ulvesikring, gøres permanent. Desuden er en ændring af akutordningen trådt i kraft, så der allerede efter første angreb på husdyr kan søges om tilskud til ulvesikring af hegn efter akutordningen.

Det er minitrepertens anbefaling, at tilskudssatser til spændingsgiver til mobile og faste hegn forbliver uændret.

Det er minitrepertens anbefaling, at tilskudssatser til hegnsalarm til mobile og faste hegn forbliver uændret, dog at krav om at hegn skal måle > 1.000 m for at kunne søge tilskud til hegnsalarm bortfalder.

Desuden er det minitrepertens anbefaling, at der for at opretholde en høj afværgeeffekt på hegn ikke sættes strømbesparende funktion til på spændingsgiveren om natten, da dette kan nedsætte antallet af impulsslag pr. minut på det ulvesikrede strømhegn. Desuden anbefales det, at for at opretholde en fast spænding på hegn på 4.500 V bør jordforbindelsen maksimalt måle 1.000 V. I forbindelse med ulvesikring anbefales det, at der for at opnå den mest effektive spænding på hegn benyttes 1 m jordspyd for hver joule spændingsgiveren har. Jordspyd anbefales at benyttes min. 3 meter fra hinanden.

Vedligehold (pkt. 5 i kommissoriet)

Det har siden tilskudsordningen ikrafttrædelse ikke været muligt for husdyrholdere at søge om tilskud til vedligehold af hegn. Der har dog fra fåreavlerne og lammeproducenterne været et ønske om tilskud til vedligehold.

Jævnfør kommissoriet for minitreperten har minitreperten til opgave at komme med konkrete forslag, som bl.a. håndterer hensynet om:

- Der bliver mulighed for tilskud til vedligehold af hegn

Det er minitrepertens anbefaling, at der ydes tilskud til vedligehold af faste hegn efter model 1a, 1b og 2 for fem år efter faste satser jf. tabel 1. Det er minitrepertens anbefaling, at tilskuddet til vedligehold af faste hegn kan forlænges med yderligere fem år, såfremt det vurderes, at hegnet kan holde i yderligere fem år.

Det er minitrepertens anbefaling, at der ydes tilskud til meromkostninger for øget tidsforbrug på drift af mobile ulvesikrede hegn for fem år jf. tabel 2. Det er desuden minitrepertens forslag, at tilskuddet til meromkostninger for øget tidsforbrug på drift af mobile ulvesikrede hegn kan forlænges med yderligere fem år, såfremt det vurderes, at hegnene kan holde i yderligere fem år.

Såfremt hegn, som har modtaget tilskud til ulvesikring efter fem år, vurderes ikke at kunne holde yderligere fem år, kan der søges om tilskud til ulvesikring af hegnet på ny.

Kompensation (pkt. 6 i kommissoriet)

I 2024 var der afsat i alt 3,0 mio. kr. til tilskud til ulvesikring af hegn fordelt på tre ansøgningsrunder. Der var i 2024 afløb for i alt 1,7 mio. kr. Der er foreløbigt for året 2024 meddelt tilsagn om kompensation for i 1,2 mio. kr.

Minitreparten har til opgave, at komme med konkrete forslag, som bl.a. håndterer hensynet om:

- Der stilles krav om ulvesikrede hegn som forudsætning for kompensation ved gentagne ulveangreb

I dag gælder det, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø efter konkret vurdering kan undlade at udbetale kompensation efter gentagne dokumenterede ulveangreb i tilfælde, hvor husdyrholderen trods muligheden herfor ikke søger om tilskud til ulvesikring af hegn.

Det er minitrepertens forslag, at det ved gentagne dokumenterede ulveangreb på husdyr, er et krav for at opnå kompensation, at husdyrholderen ulvesikrer sine hegn, og at der dermed laves en kobling mellem opsætning af ulvesikrede hegn og tilsagn om kompensation. De gentagne angreb skal finde sted inden for en radius af fem km fra første dokumenterede angreb. Der stilles krav om, at husdyrholderen skal ulvesikre sine hegn inden for en radius af 5 km fra de dokumenterede angreb. Et ulvesikret hegn anses i denne sammenhæng for hegn, som er sat op efter de forskrifter, der gælder på det tidspunkt, hvor hegnet ulvesikres.

Ved gentagne angreb forstås to angreb inden for ét fortløbende år. Angreb på husdyrholderens folde, som forekommer inden for en 5 km radius fra første angreb indenfor syv dage tæller som ét angreb i en angrebsserie.

Husdyrholderne har en forpligtelse til at ansøge om ulvesikring af hegn jf. ovenstående inden for en uge fra andet angreb.

Husdyrholderen har en måned til at ulvesikre hegnene fra tilsagnsdato. Det vil sige, at husdyrholderen inden for en måned fra tilsagnsdato, skal have gennemført en rimelig indsats for at have ulvesikret sine hegn.

Koblingen mellem opsætning af ulvesikrede hegn og tilsagn om kompensation forudsætter, at der er tilskudsmidler at søge.

Det er minitrepertens anbefaling, at kompensationssatserne bliver reguleret en gang årligt. Husdyrrepræsentanterne og styrelsen vil drøfte kompensationssatserne efter sommerferien 2025.

Desuden er der i minitreperten enighed om, at der kan opstå situationer, hvor hegnet er så svært at opsætte, at en ulvesikring ikke kan leve op til kriterierne herfor. Ulvekonsulenterne kan bistå med vejledning i denne forbindelse disse situationer kompenseres husdyrholder for husdyr skadet i ulveangreb, og sådanne arealer er således ikke omfattet af koblingen mellem ulvesikring af hegn og kompensation. Det er husdyrholderens ansvar at sikre sine husdyr efter gældende lovgivning.

Yderligere indspil fra minitrepertens medlemmer til det fortsatte politiske arbejde (disse indspil er ikke udtryk for hele minitrepertens holdninger, men alene fra de individuelle medlemmer)

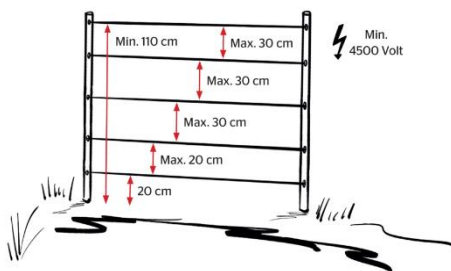
- Der er et ønske om online varslingsordning vedrørende observerede ulve og ulveangreb og alternativt som minimum at lave en opdateret udgave af heatmap for angreb hvert halve år, som en indikator for risiko i forskellige områder.
- Der er et ønske om, at et opsat ulvesikret hegn, skal godkendes efter opsætning via fotodokumentation el.lign.
- Der er et ønske om, at ulvetrailerne hele tiden skal være ajourførte med hegnmateriale og materialer til afskræmning af ulve, og at vildkonsulenterne skal medbringe trailerne ved besigtigelserne i forbindelse med angreb, hvis det skønnes relevant.
- Der er et ønske om, at ulvekonsulenterne ifm. besigtigelse af formodet ulveangreb på husdyr, har flagrebånd liggende i bilen til brug for afværgeforanstaltning.
- Der er et ønske om at undersøge muligheder for at anvende CAP-midler til tilskudsordningen fremadrettet.
- I forbindelse med den kommende implementering af den grønne trepart er det en væsentlig overvejelse, at ønsket om store områder, der skal udtages eller omlægges til natur, vil kræve introduktion af et stort antal yderligere husdyr til naturpleje. Dette vil uundgåeligt øge eksponeringen for ulveangreb, og gruppens arbejde med at sikre effektive hegn der økonomisk og praktisk kan implementeres på tværs af naturtyper vurderes derfor at være central for målopfyldelsen.

- Der er et ønske om, at der foregår en årlig forhandling af kompensations-satserne i samarbejde mellem husdyrrepræsentanterne og SGAV.
- Der er et ønske om, at der bliver stillet krav til brug af hegnsvagter.

Bilag 1 – Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs gældende hegnsmodeller

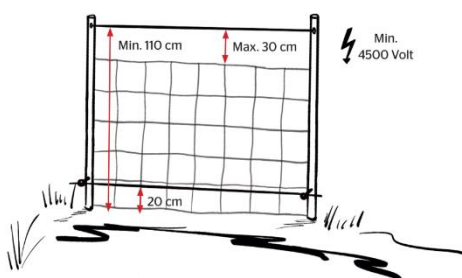
Nedenstående hegnsmodeller samt tilhørende forklaringstekst er udelukkende til baggrundsinformation til brug for arbejdet i minitreperten og er ikke med inddragelse af de forslag, som er fremkommet pba. af minitrepertens arbejde

Model 1a

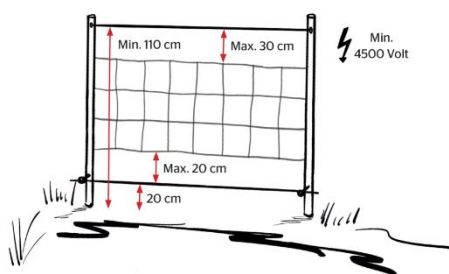

Model 1a: Et hegn bestående af minimum fem rækker eltråde, som placeres over hinanden. Nederste eltråd placeres ca. 20 cm over jorden og er på intet sted mere end 30 cm over jorden. Øverste eltråd placeres mindst 110 cm over jorden. Afstanden mellem nederste eltråd og næstnederste eltråd må ikke være mere end 20 cm, og afstanden mellem de øvrige eltråde må ikke være mere end 30 cm. Spændingen i hegnet skal på alle steder være mindst 4500 volt, og hegnet må ikke indeholde åbninger, hvorigennem en ulv frit kan passere. Avendes der flere end fem rækker eltråde, bliver det lettere at sikre, at afstandskravene overholdes.

Model 1b/Udgave 1

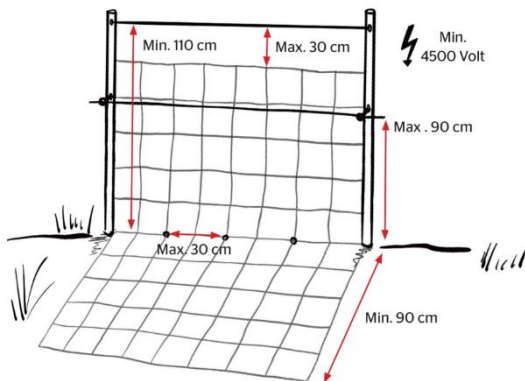
Model 1b/Udgave 2

Model 1b: Et hegn bestående af eltråde i kombination med et ikke elektrisk nethegn. Nederste eltråd placeres enten under nethegnet (*udgave 1*) eller på nethegnets yderside ca. 20 cm over jorden og er på intet sted mere end 30 cm over jorden (*udgave 2*). Øverste eltråd placeres enten over nethegnet eller på nethegnets yderside minimum 110 cm over jorden. Afstanden mellem nederste

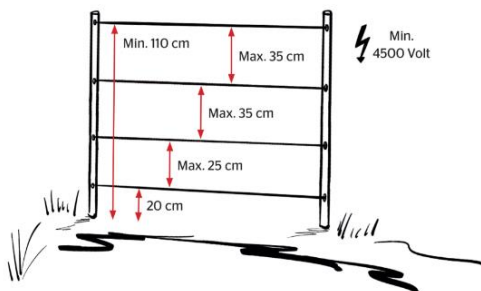
eltråd og nethegnet må ikke være mere end 20 cm, og afstanden mellem øverste og næstøverste hegnstråd (eltråd eller nethegn) må ikke være mere end 30 cm. Spændingen i hegnet skal på alle steder være mindst 4500 volt, og hegnet må ikke indeholde åbninger, hvorigennem en ulv frit kan passere.

Model 2

Model 2: Et hegn bestående af to nethegn i kombination med to eller flere eltråde. På ydersiden af et lodretstående nethegn fastgøres for nederen et mindst 90 cm bredt nethegn, som placeres fladt på jorden, så en ulv ikke kan presse sig under nethegnene. De to nethegn fastgøres til hinanden med klamper eller lignende. Der må højst være 30 cm mellem hvert fastgøringspunkt, så en ulv ikke kan presse sig imellem de to nethegn. Nederste eltråd placeres på hegnets yderside, maksimalt 90 cm over jorden og aldrig højere end overkanten på det lodretstående nethegn. Øverste eltråd placeres over nethegnet eller på nethegnets yderside minimum 110 cm over jorden. Afstanden mellem øverste eltråd og nethegnet må ikke være mere end 30 cm. Spændingen i hegnets eltråde skal på alle steder være mindst 4.500 volt, og hegnet må ikke indeholde åbninger, hvorigennem en ulv frit kan passere.

Model 3

Model 3 ((forsøgsordning) (Alternativt ulvesikret mobilt hegn)): Et hegn bestående af fire rækker eltråde placeret over hinanden. Nederste eltråd placeres ca. 20 cm over jorden og er på intet sted mere end 30 cm over jorden. Øverste eltråd placeres minimum 110 cm over jorden. Afstanden mellem nederste eltråd og næstnederste eltråd må ikke være mere end 25 cm og afstanden mellem de øvrige eltråde må ikke være mere end 35 cm. Spændingen i hegnet skal på alle steder være mindst 4500 volt, og hegnet må ikke indeholde åbninger, hvorigennem en ulv frit kan passere.

Bilag 2 – Tabel over Dansk fåreavl og Danske Lammeproducenter indspil til tilskudssatser samt SGAVs gældende tilskudssatser til ulvesikring af hegn

Indspil fra Dansk fåreavl og Dansk Lammeproducenter vedrørende tilskudssatser	
Faste hegn	
Klargøring til hegning	3-30 Kr./m
Klargøring af eksisterende hegn	0-80 Kr./m
Etablering af en 30 cm. vandret nethegn	15-25 Kr./m
Etablering af en 65 cm. vandret nethegn	20-30 Kr./m
Etablering af en 90 cm. vandret nethegn	25-35 Kr./m
Etablering af yderligere eltråde i højden	3-15 Kr./m
Udvendige eltråde 20 cm. over jorden	Bør erstattes af vandrette net. Tilskud efter regning
Spændingsgiver	Dagsprisen efter regning
Fremføring af 230 volt	Efter regning, sekundært batterisystem plus solceller
Hegnsalarm	Efter regning
Klaplåger	15.000-20.000 pr. låge
Færister	Forsøges sikret med eltråde monteret med fjedre, mindre publikumsvenlig
Vandløb	Sikres med panelhegn
Større åløb	Vurderes ikke muligt at sikre bør ikke komme husdyrholder til skade. Såfremt resten af folden er sikret efter gældende normer
Søbredder	kan måske delvis sikres med nogle relativt dyre og vedligeholdelses tunge ponton løsning ud til en vis afstand fra bredden. Manglende sikring/sikkerhed ved denne løsning bør ikke komme dyreholder til skade, hvis resten af folden er sikret efter gældende normer.
Vedligehold for lav eltråd	75 kr./meter/5 år
Vedligehold for høj eltråd	25 kr./meter/5 år
Indspil fra Dansk fåreavl og Dansk Lammeproducenter vedrørende tilskudssatser	
Mobilt	
Sats for tilskud til opgradering	20 kr./m
Satser for spændingsgiver	5.000 kr.
Hegnsvagt	Dagspris efter regning
Loft på 100.000 kr. pr. ansøger pr. ansøgningsrunde	Bør afskaffes

Øget drift	37,5 kr. for fem år eller 7,5 kr./år

SGAVs Gældende Tilskudssatser	
Faste hegn	Op til 20 kr. pr. meter
Hegnsalarm	Hegn > 1000, maks 5000 kr.
Spændingsgiver	Efter hegnslængde, 1000-10000
Mobile hegn	Op til 20 kr. pr. meter
Hegnsalarm	Hegn > 1000, maks 5.000 kr.
Spændingsgiver	Efter hegnslængde, 1.000-10.000
Loft	Maks 100.000 kr. pr. ansøgningsrunde pr. ansøger

Bilag 3 – Dansk Fåreavl og Danske Lammeproducenters indspil til omkostningsdækning for ulvesikring af faste og mobile hegn pba. af de bilaterale drøftelser 2. juni 2025

Den lette opsætning	<i>Kr./m/5 år - DL og DFs indspil pr. 6. juni 2025</i>
Grundsats	45
Total	45
Kilometer hegn pr. 1.000.000 kr.	22,22

Den middelsvære opsætning	<i>Kr./m/5 år - DL og DFs indspil pr. 6. juni 2025</i>
Grundsats	45
Øvrigt tilskud (mellemsats)	55
Total	100
Kilometer hegn pr. 1.000.000 kr.	10,00

Den vanskelige opsætning	<i>Kr./m/5 år - DL og DFs indspil pr. 6. juni 2025</i>
Grundsats	45
Øvrigt tilskud (Øvre sats)	100
Total	145
Kilometer hegn pr. 1.000.000 kr.	6,89

Forslag tilskudssatser til ulvesikring af mobile hegn efter model 1a og 3

Mobile hegn	<i>Kr./m/5 år - DL og DF indspil</i>
Grundsats	20
Tilskud til vedligehold og drift	37,5
Total	57,5
Kilometer hegn pr. 1.000.000 kr.	17,39

Bilag 4 – Deltagerliste for minitrepert for målrettet styrket beskyttelse af husdyr fra ulveangreb og enkel forvaltning

Formand for minitreperten

Jan Eriksen

Dansk Skovforening

Repræsentant: Peter A. Busck

Landbrug og Fødevarer

Repræsentanter: Anders Lynge Kjær og Sven Joensen (Jakob Hejberg)

Dansk Ornitologisk Forening

Repræsentant: Knud Flensted

Danmarks Naturfredningsforening

Repræsentant: Bo Håkansson

Danmarks Jægerforbund

Repræsentant: Jesper Kjær Illemann (Claus Lind)

Dyrenes beskyttelse

Repræsentant: Michael Carlsen

Danske Lammeproducenter

Repræsentant: Per Ploug og Jørgen Blazejewicz

Dansk Fåreavl

Repræsentant: Torben Kousgaard og Bente Østergaard (Steen Ove Sørensen)

Ministeriet for Grøn Trepert

Repræsentant: Alexander Andersson

Naturstyrelsen:

Repræsentant: Rune Juelsborg Karsten (Jens Henrik Jakobsen og Rune Hauskov)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Repræsentant: Jens Skovager Østergaard og Katrine Nissen (Lasse Jensen, Sabrina Jensen og Mads Jensen)

Sekretær for minitreperten

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Andrea Gross Jacobsen